

SAN'AT VA MADANIYAT SOHALARINI RIVOJLANTIRISHDA ZAMONAVIY METODLARNING QO'LLANILISHI

Mo'minova Ismigul Yunusjon qizi

O'zbekiston Davlat Konservatoriyasi

Maxsus fortepiano (organ) kafedrası

II bosqich magistr talabasi

***Annotatsiya:** XXI asr zamonaviy texnologiya va axborotlarning globallashuvi, ilm-fan tarqqiyotining cho'qqisiga chiqqan bir pallada bu rivojlanishlar san'at va ma'daniyat sohalariga ham o'z ta'sirini o'tkazmay qolmadi. Bugungi kunda san'at va ma'daniyat sohalaridagi qo'llanilayotgan zamonaviy metodlarning o'rni beqiyosdir. Zamonaviy metodlar orqali o'quvchilarga yaratilayotgan qulayliklarning berayotgan samarasi ko'plab yutuqlarga sabab bo'lmoqda.*

***Kalit so'zi:** Madaniyat, ma'naviyat, texnologiya, axborot, innovatsiya.*

Bugungi kunda mamlakatimizda katta o'zgarishlar bo'lib o'tmoqda. Tub islohotlar jamiyatimiz va iqtisodiyotimizning barcha jabhalarini qamrab olmoqda. Jumladan, oliy ta'lim tizimida ham ana shunday jiddiy o'zgarishlar amalga oshirilib, ilg'or xorijiy tajribalar asosida inovatsiya jarayonlariga katta e'tibor qaratilmoqda. Nufuzli xorijiy oliy ta'lim muassasalari bilan aloqalar kengayib, ularning filiallari yurtimizda tashkil etilmoqda. San'at va madaniyat sohasida ham katta o'zgarishlar sodir bo'lmoqda. Jamiyatning davlat va jamoatchilik vakillari, olimlar, mutaxassislar, san'atkorlar va ijodkor ziyolilardan iborat maxsus targ'ibotchilar guruhi hududdagi ta'lim muassasalari, harbiy tashrif buyurib, ishtirokchilarga mamlakatda amalga oshirilayotgan ijtimoiy-iqtisodiy, ma'naviy-ma'rifiy islohotlarning mazmun-mohiyati, maqsad yo'nalishlari, aholining ma'naviy, kitobxonlik madaniyatini oshirish yuzasidan tushuntirish ishlari olib borishmoqda.

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Sh.Mirziyoyev tomonidan 2019-yil 19-martda o'tkazilgan majlisida "Yoshlar bilan ishlashni samarali tashkil etishda madaniyat, san'at, sport, axborot texnologiyalari, kitob o'qishga qiziqtirishni oshirish" bo'yicha ilgari surilgan 5 ta muhim tashabbus bu bugungi kun yoshlarinig kelajak poydevorini yaratishga qo'yilgan katta qadamdir. O'zbekiston Respublikasida ta'lim-tarbiya tizimini tubdan isloh qilish mustaqllikning ilk kunlaridanoq eng muhim vazifalardan biri sifatida doimiy diqqat-markazida bo'lib kelmoqda.

Uzluksiz ta'lim tizimining oldida turgan eng muhim va eng dolzarb vazifalardan biri bu o'qitishda inovatsion ta'lim texnologiyalaridan keng foydalanish, ularni o'quv jarayoniga tadbiq etish va jahon standartlari talablariga bilimli, uddaburon, tadbirkor, ishining ko'zini biladigan va raqobatdosh mutaxassis kadrlar tayyorlash, shu bilan birga komil inson shakillantirishdan iborat.

Ta'lim texnologiyasining markaziy muammosi - ta'lim oluvchi shaxsni rivojlantirish orqali ta'lim maqsadiga erishishni ta'minlashdan iborat. SHuningdek, yoshlarni ilm-fanga jalb etish uchun bugungi kunda barcha shart-sharoitlar yetarli darajada berilmoqda. Xususan san'at va madaniyat sohalarini rivojlantirishda ham bugungi kunning eng ilg'or texnologiyalaridan foydalanilmoqda.

Yurtboshimiz tashabbusi bilan Respublikamizning barcha viloyat, shahar, tumanlaridagi san'at va madaniyat oliygohlari, bolalar musiqa va san'at maktablari, teatr, san'at saroylar qaytadan tamirlanib ishga tushdi. Barcha binolar jahon standartlariga to'g'ri keladigan zamonaviy jihozlar, musiqa asboblari, kitoblar va boshqa kerakli o'quv qurollari bilan taminlandi. Ta'limni sifatini oshirish maqsadida bugun zamonaviy metodlardan o'zining samaradorligini ko'rsatmoqda. Biz yashayotgan zamonaviy texnologiyalar asri hisoblangan XXI asrda internet, globallashuv jarayoni dunyoning har bir burchagiga keng yozilgan. Qo'shni davlatlar bilan bilim ko'nikmalarni almashinish, turli ko'rik tanlovlar o'tkazish yoshlarimiz ongini, ma'naviyatini oshiradi. Hozirda dunyo miqyosida ko'plab festevallar o'tkazilmoqda, shuningdek bizning yoshlarimiz ham faol qatnashmoqda. Ta'lim jarayonida interfaol uslublar (innovatsion pedagogik va axborot texnologiyalari) dan

foydalanib, ta'limning samaradorligini ko'tarishga bo'lgan qiziqish, e'tibor kundankunga kuchayib bormoqda.

Zamonaviy texnologiyalarda qo'llanilgan mashg'ulotlar talabalar uchun egallayotgan bilimlarni o'zlari qidirib topishlariga, mustaqil o'rganib, tahlil qilishlariga, xatto xulosalarni ham o'zlari keltirib chiqarishga qaratilgan. O'qituvchi bu jarayonda va shaxs va jamoaning rivojlanishi, shakllanishi, bilim olishi va tarbiyalanishiga sharoit yaratadi, shu bilan birga, boshqaruvchilik, yo'naltiruvchilik vazifasini bajaradi. O'quv tarbiya jarayonida pedagogik texnologiyalarning to'g'ri joriy etilishi o'quvchilarning bu jarayonda asosiy tashkilotchi yoki maslahatchi sifatida faoliyat yuritishiga olib keladi. Bu esa talabalardan ko'proq mustaqillikni, ijodni va irodaviy sifatlarni talab etadi. Bugungi kunda respublika san'at va madaniyat oliygohlari va maktablarda interfaol maktablarda ta'limni tashkil etishda quyidagi eng ommaviy texnologiyalar qo'llanilmoqda:

1. Interfaol metodlar: modellashtirish, ijodiy ish, suhbat va munosabatlar, bilish-so'rov, reja va boshqalar.

2. Strategiyalar: aqliy hujum, manzaralar, zinama-zina, boomerang va hokazo.

3. Grafik organayzerlar: klaster, nima uchun?, qanday?, diagrammalar va figuralardan tuzilgan jadvallar va boshqalar.

Shuningdek, innovatsion texnologiya asosida o'tkazilgan mashg'ulotlar yoshlarning muhim hayotiy yutuq va muammolarga o'z munosabatlarini bildirishlariga intilishlarini qondirib, ularni fikrlashga, o'z nuqtayi nazarlarini asoslashga imkoniyat yaratadi. Bugun san'at va ma'daniyat sohasida erishilayotgan yutuqlarimiz beqiyosdir. Bugun biz soha vakillari san'atning barcha turlari, maqomdan to jahon musiqalarigacha bo'lgan yo'nalishlarini xalq ongidagi ma'naviy-ma'daniyatni shakllantirishga intilmoqdamiz.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

- 1.Sh.M. Mirziyoyev – "Erkin va farovon, demokratik O'zbekiston davlatini birgalikda barpo etamiz" Toshkent. "O'zbekiston" 2016*
- 2.O'zbekiston Respublikasi Madaniyat Vazirligi – Internet rasmiy veb-sayti*
- 3.Internet. Madaniyat.devon@exat.uz*